UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Téma práce :	**Dopravní kriminalita a její prevence**
Autor :	**Ivana Pytlíková**
Vedoucí diplomové práce:	**JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.**
Oponent :	**JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.**
Rozsah práce:	**61 stran vlastního textu (spolu s obsahem, literaturou, přílohami, abstraktem a dalšími náležitostmi 88 stran)**
Datum odevzdání práce:	**17.12.2014**

1. Aktuálnost (novost) tématu: Dopravní kriminalita nebývá běžně v učebnicích kriminologie zmiňována, samostatnou kapitolu o ní nalézáme jen v rozsáhlejších kriminologických učebnicích, převážně pak zahraničních. Na dopravní kriminalitu se nesoustředí pozornost kriminologů, přestože jde o téma mimořádně aktuální. Vždyť v dopravě umírá výrazně více osob, než při násilné kriminalitě, podobně je též mnohem větší pravděpodobnost, že každý z nás se stane obětí kriminálního činu v dopravě, než činu násilné povahy. Specifičnost spočívá též v tom, že velká část populace je řidičem nějakého dopravního prostředku, takže je současně nejen potenciální obětí takového trestného činu, ale i jeho potenciálním pachatelem. Tento druh kriminality tak vykazuje určité zvláštnosti oproti jiným druhům kriminality, kterým je třeba se také věnovat. Následky způsobené při dopravní kriminalitě jsou často velmi vážné, četnost tohoto druhu kriminality je též vysoká, specifika jsou vykazována na straně pachatelů i obětí, navíc neustále se zvyšuje hustota dopravy, počet dopravních prostředků etc. Specifika se týkají i prevence před tímto druhém kriminality, je možno činit opatření zamezující selhání lidského faktoru, je možno činit opatření technického rázu, která budou zaměřena na dopravní prostředky, ale též na tzv. objektivní podmínky provozu, zejména na uspořádání, značení a stav komunikací. Dopravní kriminalita není v trestním zákoníku soustředěna na jednom místě v jedné hlavě, je proto třeba se nejprve zabývat tím, jaké trestné činy ve spojitosti s dopravou mohou být spáchány. S ohledem na prudký vývoj technologií a rozvoj dopravy tak jde o téma stále živé, a proto i vhodné ke zpracování v diplomové práci.

2. Náročnost tématu na:

- teoretické znalosti – byly potřeba především znalosti z oboru kriminologie, ale též z oboru trestního práva hmotného i procesního, případně i kriminalistiky či dalších doprovodných věd kriminálních (zejm. trestní politiky),
- vstupní údaje a jejich zpracování – diplomantka měla rozebrat pojem dopravní kriminality, zabývat se následně trestnými činy, které lze do tohoto druhu kriminality zařadit, věnovat se pak aktuálním jevům v tomto druhu kriminality, k čemuž bylo vhodné využít především různé statistiky, případně též kazuistiku, či vlastní kriminologické výzkumy, vhodné se jeví též provedení srovnání historického či mezinárodního,
- použité metody – odpovídající tématu.

3. Kritéria hodnocení práce:

- **Logická stavba práce:** Diplomantka rozdělila práci do pěti číslovaných kapitol, které podrobně člení na další podkapitoly a zároveň je doplnila o nečíslovaný úvod a závěr.

V první kapitole se diplomantka zabývá fenomenologií dopravní kriminality, zabývá se pojmem dopravní kriminality, uvádí zvláštnosti kriminality v dopravě, druhy dopravy, pak se věnuje některým znakům trestných činů v dopravě (samostatnou kapitolu věnovala pachateli, následkům a zavinění, což se zdá dosti pochybné, zvláště má-li být takto pojednáno obecně o všech trestných činech v dopravě najednou). Ve druhé kapitole se věnuje statistickým údajům, ve třetí struktuře dopravní kriminality. Alespoň co do rozsahu se jeví být jádro práce v kapitole čtvrté a páté, v nichž diplomantka pojednává o nejčastějších příčinách dopravní kriminality a o prevenci. V těchto posledních kapitolách popisuje často až nad rámec kriminologické práce jednotlivé preventivní programy a technická opatření, neopomíjí ale ani právně-preventivní opatření. Diplomantkou zvolenou strukturu je možno akceptovat.

- **Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací:** Přehled použité literatury uvádí základní prameny pro diplomantovu práci, jsou zde zmíněny některé učebnice, dále práce kriminologické, kriminalistické či z jiných vědních oborů, zmiňuje některé monografie a odborné články (v zásadě jen dostupné elektronicky). Přehled literatury není v tomto směru příliš bohatý, chybí celá řada publikací, které by bylo možno očekávat v práci kriminologické, resp. v práci, v níž se diplomant zabývá trestněprávní úpravou (např. uznávané komentáře, další učebnice, odborné články na téma trestných činů v dopravě etc.), zmiňuje též některé cizojazyčné zdroje. Diplomantka dodržuje uznávaná pravidla pro citaci, uvádí práce v souladu s českými normami ČSN ISO 690, resp. 690-2.
- **Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):** Diplomantka po určitých počátečních rozpacích při psaní práce, kdy se chtěla zabývat všemi tématy nějak souvisejícími s trestnými činy v dopravě, si do značné míry ujasnila hlavní směr svého zájmu. Jádrem její práce je především otázka prevence kriminality v dopravě, této oblasti se věnuje nejobsáhleji. Z mého pohledu mohla více prostoru věnovat vymezení dopravní kriminality, jednotlivým trestným činům, které lze v dopravě spáchat. Pasáže na toto téma v první kapitole jsou poměrně kusé a povrchní (např. je pro mě těžko pochopitelná kapitola 1.7. o zavinění, pokud není tento typový znak trestného činu vztáhnut ke konkrétnímu trestnému činu). Dále mi trochu chybí provázanost jednotlivých kapitol (např. úvodní pasáže kapitoly 4., kde po jediné větě k otázce nejčastější příčiny dopravní kriminality je ihned bez vysvětlení pojednáno o dopravní nehodě, přičemž ale výrazně častějšími trestnými činy v dopravě jsou ve skutečnosti mnohem spíše abstraktně ohrožovací trestné činy než trestné činy poruchové spáchané dopravní nehodou. Na druhou stranu diplomantka se chtěla věnovat především prevenci trestné činnosti (ovšem ani tak nelze opomíjet základní téma vymezení trestné činnosti a jeho příčin, aby bylo možno adekvátně reagovat). Pátá kapitola je v tomto ohledu zajímavá, diplomantka si udělala dobrý přehled o preventivních opatřeních, byť jsou tyto pasáže někdy až příliš popisné, bez následné analýzy. V zásadě se při výkladu vyvarovala hrubých věcných chyb, přesto někdy na jisté nesrovnalosti lze narazit (např. termíny alkohol, látky obsahující alkohol a jiné návykové látky uvedené v zák. č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, vysvětluje pomocí výkladového pravidla uvedeného v trestním zákoníku, ačkoliv by měla užít mimotrestní úpravu – zejm. zák. č. 167/1998 Sb. a zák. č. 379/2005 Sb.).
- **Úprava práce (text, grafy, tabulky):** Úprava textu je řádná, úhledná, práce je v tomto směru na standardní dobré úrovni. Diplomantka, jak lze v případě psaní kriminologické práce oprávněně očekávat, zařadila do práce též tabulky a grafy vynechal, ovšem nezakomponovala je do textu, ale vyhradila jim místo v příloze. Ke škodě čitelnosti některé tabulky pouze překopírovala z internetu, aniž by je dále upravila.
- **Jazyková a stylistická úroveň:** Diplomantka užívá spisovného jazyka, práce je v souvislých pasážích psána vcelku čtivě, až na výjimky se neobjevují gramatické chyby, stylistické nedostatky či neobratná vyjádření.

4. Případné další vyjádření k práci: Na diplomové práci je znát, že diplomantka se tématu i práci věnovala, ovšem zvláště v některých místech jde o pojednání povrchní, zjednodušující bez proniknutí do hloubky problému, jinde dosti popisné bez následné podrobné analýzy. Poněkud se

vytrácí vlastní přínos diplomantka, její návrhy na zlepšení stávajícího stavu (v tomto směru je nejzajímavější pasáž věnovaná řidičskému průkazu na zkoušku). Na druhou stranu, je zřejmé, že se diplomantka s tématem celkem podrobně seznámila, umně využila dostupné zdroje.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

- *Máte za to, že současná trestněprávní úprava je z hlediska trestných činů v dopravě vyhovující, případně máte návrhy de lege ferenda na zavedení nových trestných činů? Bylo by možné a případně vhodné vytvořit nějakou speciální hlavu či oddíl ve zvláštní části trestného zákoníku věnovanou trestným činům v dopravě?*

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: 2-3

V Praze dne 17. ledna 2014

JUDr. Jiří Říha, Ph.D.
vedoucí práce